LUND UNIVERSITY

Jubilar i historiskt gränsland

Tersmeden, Fredrik

Published in:
Tema Arkiv

2003

Link to publication

Citation for published version (APA):
Tersmeden, F. (2003). Jubilar i historiskt gränsland. *Tema Arkiv*, (3), 23-23.

Total number of authors:
1

General rights
Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.
• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

TEMA ARKIV, NR 3 2003

Jubilar i historiskt gränsland

Text: Fredrik Tersmeden, arkivarie

Den äldsta handlingen i Landsarkivet i Lund är ett kungligt danskt pergamentsbrev, troligen från 1200-talets senare del och således dryga 600 år gammal. Jämfört med detta är själva organisationen som förvarar dokumentet en fjunig ungdom på endast 100 år. Även en sådan ålder kan dock vara värd att fira och det gjorde landsarkivet i slutet av april.

Weibullska eran

Landsarkivet i Lund var det första att inrättas i därför särskilt uppförda lokaler. Medan tillkomsten av det tidigare landsarkivet i Vadstena och det samtida i Uppsala i mycket varit en fråga om att avlasta Riksarkivet genom att förlägga regionalt material till befintliga outnyttjade lokaler, var nämligen systerinstitutionen i Lund frukten av en medveten regionalhistoriskt förankrad rörelse med historieprofessorn vid Lunds universitet, Martin Weibull, som primus motor. Weibull gick ur tiden 1902 och fick således aldrig se projektet fullbordas. Men hans söner Lauritz och Carl Gustaf blev båda landarkivarier efter varandra och styrde institutionen under nära ett halvsekel – "den weibullska eran".

Expansion

Från en blygsam start med tre tjänster (landsarkivarien, en vaktmästare och en delad amanuensbefattning), 589 forskarbesök och plats för 5 000 hyllmeter handlingar 1903 har landsarkivet i dag expanderat till en personal på nästan 50 personer, 13 700 forskarbesök och bestånd om 39 000 hyllmeter vanliga arkivhandlingar, 157 000 kartor och ritningar samt cirka 210 000 olika fotografiska dokument.

Lokalfrågan

Det säger sig själv att en sådan utveckling i mycket varit historien om ökade lokalbehov. Arkitekten Henrik Sjöströms ursprungliga arkivbyggnad från 1903 hade projekterats räcka för 50 års leveranser men befanns mer eller mindre full redan efter ett knappt decennium. Trots detta skulle det, på grund av allt från konflikter mellan landarkivarie och överintendent, krig och allmän ekonomisk njugghet från statsmakterna, dröja ytterligare nästan 60 år innan en nödvändig tillbyggnad gjorde slut på en epok av nöduppställda arkivalier i oskyddade vindsutrymmen och transportgångar samt slutligen mer än ett decenniums leveransstopp.

Foto: Jan Nilsson

Landsarkivet i Lund 100 år. **I slutet av april firade landsarkivet jubileet med pompa och ståt.**

I modern tid har även den utbyggda huvuddepån fått kompletteras med nya arkivlokaler på andra platser i staden, och själva dagen efter jubileumsfirandet kunde den senaste sådana anläggningen, Arkivcentrum Syd, invigas.

Jubileumsbok

Såväl den "weibullska eran" som byggnadshistorien utgör kapitel i den historik som lagom till jubileet redigerats av landsarkivarie emeritus Anna Christina Ulfsparre. Här finner man också en genomgång av de "Skånelands hävdatecknare" vars namn sedan decennier pryder landsarkivets gamla forskarsal (numera personalens lunchrum). Det är en imponerande svit gestalter – alltifrån Saxo till Arthur Stille över Sophia Brahe och Sven Lagerbring – som både minner om det geografiska ansvarsområdets danska rötter och närheten till Lunds universitet. Båda delarna är alltjämt viktiga komponenter i landsarkivets verksamhet, manifesterat exempelvis i den svensk-danska släktforskarsajten "Över Öresund" och i de kurser i arkivvetenskap man anordnar på uppdrag av universitet.

Kanske kan man säga att den lundensiske 100-årsjubilaren har ett Janusansikte som inte blott blickar bakåt mot historien och framåt mot det kommande, utan som även blickar mot båda sidorna av sundet!